

lon ortodoksisuvelta 550.000 markalla. Tontin koko, niin kuin **Jarmo Ihalaisen** artikkelissa mainitaan, on 1500 m². Myöhemmin seurakunta neuvotteli viereisen makkaratehtaan tontin ostamista hautausmaaksi, mutta asia raukesi rovasti **Olavi Jokion** kirkkoherrakaudella yhteisymmärryksen puutteeseen seurakunnan luottamuselimissä. Lähes koko seurakunnan historian ajan seurakunnan luottamuselimissä on ollut nähtävissä jonkinasteinen jännite pieksämäkeläisten ja mikkeliäisten välillä.

Tontin löydyttyä valtakunnallinen jälleenrakennustoimikunta valitsi yliarkkitehti **Selim Savoniuksen** ja tuomari **Valdemar Maarvalan** johdolla rukoushuoneen suunnittelijaksi arkkitehti **Toivo Paatelan**. Sisäsuunnitelman teki yli diakoni **Leo Kasanko** ja ikonit maalasi **Veikko Marttinen**. Seurakunnanvaltuusto hyväksyi rukoushuoneen piirustukset 16.9.1954 sillä lisäyksellä, että rukoushuoneen kellarikerrokseen oli sisällytettävä ruumishuone. Rakennustyöt aloitettiin heinäkuun 12. päivänä 1955. Peruskiven muuraus oli 14.8.1955 ja pyhäkkö otettiin vastaan seurakunnan toimesta jälleenrakennuslautakunnalta ja valtakunnalliselta toimikunnalta 25.11.1955.

Rakennustyöt suoritti varkautelainen Urakkatyö Oy. Rukoushuone maksoi 3,5 miljoonaan markkaa. Rakennustyön valvoi pieksämäkeläinen rakennusmestari **Martti Tarpala**. Lopulliset viimeistelyt rukoushuoneessa valmistuivat vasta marraskuussa 1956. Pieksämäen rukoushuoneen vihkimisen suorittivat **apulaispiispa Paavalin** johdolla rovastit **Aleksanteri Gaurilow, Lauri Mitronen ja Niilo Hodju** sekä yli diakoni **Leo Kasanko** helmikuun 10. päivänä 1957. Tuosta tapahtumasta tulee muutaman viikon kuluttua kuluneeksi 60 vuotta.

Vuonna 1973 rukoushuone liitettiin kaupungin vesijohto- ja viemäriverkostoon ja samalla entisen ruumishuoneen tiloihin rakennettiin WC. Vuonna 1980 rovasti **Olavi Jokion** kirkkoherrakaudella piispantarkastuksen yhteydessä Joensuun **piispa Aleks**i esitti seurakunnan luottamushenkilöille ikonostaasin hankkimista pyhäkköön. Asia eteni hitaasti, kunnes uusi kirkkoherra **Pekka Jyrkinen** innostui asiasta. Seurakunta pyysi vuonna 1984 arkkitehti, rovasti **Paul Hesseltä** kokonaissuunnitelmaa rukoushuoneen sisätilojen saneeraamiseksi. Suunnitelma hyväksyttiin seurakunnanvaltuuston kokouksessa 30.8.1984. Se piti sisällään uusitun alttarin, ikonostaasin, 16 uutta ikonia, sisätilojen maalauksen sekä valaistuksen ja sähkötöiden uusimisen.

Saneeraus toteutettiin vuonna 1985. Uudet ikonit maalasi pastori **Mitro Repo** Helsingistä. Ne edustavat slaavilais-pariisilaista ikonimaalausperinnettä. Hienon ikonostaasin valmisti puuseppä **Markus Parkkonen**. Rakennustyöt sisätilassa teki kirvesmies **Leo Bordi** ja hänen poikansa **Hannu Bordi** uudisti sähköt ja valaistuksen. Uusi

entinen valtioneuvoston tilojen kattokruunu löytyi helsinkiläisestä antiikkiliikkeestä rehtori **Pertti Pulkkinen** ansiosta. Hänen äitinsä **Aleksandra Pulkkinen** teki karjalaisyyliset käsipaikat analogeille sekä alttarin pääikoniin. Nämä saatiin lahjoituksena Pieksämäen tiistaiseuralta. Kattokruunun lahjoitti **Lilja Reunanen**. Koko hankkeen toteutumiseksi seurakunnassa suoritettiin keräys, joka tuotti lähes 100.000 markkaa. Vanhat **Veikko Marttisen** ikonit lahjoitettiin Valamon konservointilaitokselle.

Saneeraustyön yhteydessä kirkon sakraaliesineistö kunnostettiin kuopiolaisessa Saurum-yrityksessä. Ikonien kiotaakaapit kunnosti pieksämäkeläinen koruveistäjä **Martti Lehtoaho**. Hän on myös valmistanut vaahterasta taidokkaan Mikkelin ortodoksisen kirkon ikonostaasin. Kreikasta hankittiin Kristuksen hautakuva sekä neljä eri liturgista väriä edustavaa papin pukua.

Uuden ikonostaasin ja saneeratun kirkon vihkimisen suorittivat 25.11.1985 Joensuun **piispa Tiihonin** johdolla rovastit **Heikki Makkonen ja Leo Iltola** sekä kirkkoherra **Pekka Jyrkinen**. Myöhemmin rukoushuone vihittiin kirkkoherra **Markku Toivasen** aikana kirkoksi 9.1.2004. Vihkimisen suorittivat **arkkipiispa Leon** johdolla **arkkimantri Herman**, rovastit **Pertti Ruotsalainen ja Markku Toivanen**, pastorit **Leo Tuutti ja Jyrki Penttonen** sekä ylidiakoni **Kimmo Kallinen**.

Kirkon 50-vuotisjuhlia vietettiin 23.7.2006. Juhlaliturgian toimittivat **piispa Arsenin** johdolla rovastit **Johannes Hätinen ja Martti Päivinen**, pastori **Pekka Jyrkinen** sekä diakoni **Jorma Häkkinen**. Kirkon juhlaliturgiaa ja pääjuhlaa kunnioittivat läsnäolollaan silloinen eduskunnan puhemies **Paavo Lipponen** sekä Pieksämäen kaupunginjohtaja **Tapio Turunen**.

Pieksämäellä toteutettiin **Pekka Jyrkisen** kirkkoherrakautena 1980-luvulla myös luterilaisen Vangasjärven hautausmaan yhteydessä olevan ortodoksisen hautausmaan laaja-alainen kunnostus ja saneeraus puutarhuri **Tapio Tuonoson** johdolla.

Kesällä 2017 toteutettiin Pieksämäen ortodoksisen kirkon laajamittainen saneeraus-, kunnostus- ja korjausremontti. Kirkko vihittiin uudelleen käyttöön temppelijuhlana 8.9.2017. Juhlajumalanpalveluksen ja uudelleen vihkimisen toimittivat kirkkoherra **Bogdan Grosu**, pastori **Mikko Mentu** ja diakoni **Jorma Häkkinen**. Kuorolaulua johti kanttori **Maria Mentu**. Saneeraustyön onnistumisesta ja toteutuksesta vastasi kirkkokunnan kiinteistöpäällikkö **Matti Rouvinen**.

Vuonna 1957 Pieksämäen kirkon vihkiäisjuhlassa jälleenrakennuslautakunnan jäsen rakennusmestari **Niilo Peura** totesi kaikille osapuolille esitetyn kiitoksen jälkeen: *”Teille Pieksämäellä ja sen ympäristössä asuville haluaisin sanoa: Tulkoon rukoushuoneemme rakkaaksi ja viihtyisäksi sielunhoidon tyyssijaksi. Sinne ohjatkoon askeleemme.”*

Neitsyt Marian syntymälle omistettu Pieksämäen ortodoksinen kirkko juhlii joka vuosi temppeleijuhlana kirkkovuoden ensimmäistä juhlaa. Syyskuun alussa alkava kirkkovuosi alkaa Neitsyt Marian syntymän muistelemisella 8.9. ja päättyy Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumisen muistelemiseen 15.8. Kirkko elää ja hengittää juhliensa myötä. Juhlat antavat meille kristityille mahdollisuuden elää todeksi uskon salaisuus. Aivan erityinen asema ortodoksisessa kirkossa on Neitsyt Marialla. Hän kätkee itseensä Jumalan viisauden kuvan, olemassaolon puhtauden, täydellisyyden, rakkauden ja siveyden. Kirkkorakennuskin on Neitsyt Marian kuva ja ikoni. Kirkkosalin holvit kuvaavat Neitsyt Marian kohtua ja alttaripöytä Kristuksen hautaa. Siksi jokainen kirkkomatka on matka kohdusta hautaan, jossa usko, keskinäinen hengellinen vuorovaikutus ja yhteys tekevät arjesta juhlan ja elämästä elämän.

*Sinun syntymäsi, Jumalansynnyttäjä Neitsyt,
oli ilonsanoma koko maailmalle,
sillä Sinusta koitti vanhurskauden Aurinko –
Kristus, meidän Jumalamme,
joka tehtyään tyhjäksi kirouksen tuotti siunauksen
ja poistettuaan kuoleman antoi meille iankaikkisen elämän.
(Neitsyt Marian syntymäjuhlan tropari)*

Pekka Jyrkinen, rovasti ja emeritusrehtori